

Referat fra fellesmøte i Jæren vannområde

Jæren vannområdeutvalg og arbeidsgruppe

Møte 1/15: Sted: Rogaland fylkeskommune, Tid: onsdag 27. mai 2015, kl 10-14.30

Deltakerliste:

Vannområdeutvalg	Navn	Deltakelse
Rogaland FK	Jon Lund	X
Rogaland FK	Henry Tendenes	X
Gjesdal kommune	Ola Andreas Byrkjedal	X
Klepp kommune	Arne Madland	Ikke møtt
Hå kommune	Arna Høyland	X
Randaberg kommune	Kirsti Dahl Jensen	X
Sandnes kommune	Leidulv Harboe	Meldt forfall
Sola kommune	Jørund Ubøe Soma	Meldt forfall
Stavanger kommune	Egil Olsen	Meldt forfall
Time kommune	Brigt Åge Høyland	X
Fylkesmannen i Rogaland	Mariann Størksen	Meldt forfall
Arbeidsgruppe:		
Gjesdal kommune	Gudrun Kristensen	X
Klepp kommune	Svein Oftedal	X
Hå kommune	Olav Magne Tonstad	X
Randaberg kommune	Anne Grete Cazon	X
Sandnes kommune	Hans Ivar Sømme	Arve Fløysvik
Sola kommune	Rune Lian	X
Stavanger kommune	Kristin Bringedal	X
Time kommune	Erik S. Larsen	X
Fylkesmannens landbruksavd	Monica Dahlmo	Meldt forfall
Rogaland bondelag	Sonja Herikstad Skårland	X
Rogaland Bonde- og Småbrukarlag	Nils Melbøe	Ikke møtt
Jæren vannområde, sekretariat	Elin Valand	X
Frivillige tiltak i landbruket	Olav R. Husveg	X
Frivillige tiltak i landbruket	Olaf Gjedrem	X
Avløpsgruppa	Monica Nesse	X

Sak 1 Referat fra forrige møte

Referat ble godkjent uten kommentarer.

Forslag til vedtak, sak 1:

Referat fra forrige fellesmøte 10. desember 2014 godkjennes

Sak 2 Revidering av plandokumenter for 2. gangs høring, samt utkast til handlingsprogram

Sekretariatet presenterte de viktigste forslagene til endring i plandokumentene.

Miljømål/brukermål:

Det ble kommentert fra flere at brukermål oppleves å være viktig å beskrive i planen.

Flere av kommunene som ikke hadde gitt tilbakemelding på forslag til miljømål/brukermål i SMVF-vannforekomstene ønsket å gi skriftlig tilbakemelding på dette. Tilbakemeldingen må i så fall komme innen et par dager for at det skal være mulig å få dette klart til møtet i Vannregionutvalget i juni.

Indikatorarter

Kirsti Dahl Jensen kommenterte at purpursnegl burde være en god indikator på miljøgifter i kystområdene.

Prioriterte vassdrag.

Det ble kommentert at i tabellen med prioriterte vassdrag, så bør betegnelsen i hovedsak være vassdrag og ikke elv. Betegnelsene av vassdrag bør sjekkes ut.

Det ble ikke fremmet ønske om annen prioritering enn det som fremgår av tabellen på prioriterte vassdrag for Jæren vannområde.

Forslag til vedtak, sak 3:

- 1. Jæren vannområdeutvalg og Arbeidsgruppa er positiv til de endringene som foreslås for regional plan og tiltaksprogram for vannregion Rogaland.*
  - 2. Jæren vannområdeutvalg og Arbeidsgruppa er positiv til innholdet i utkast til handlingsprogram.*
-

Sak 3 Koordinatorstilling i vannområdet fra 2016

Sekretariatet presiserte forskjellen mellom fylkeskommunens oppgave som koordinator av den regionale planprosessen, og tiltaksoppfølgingen som kommunene/ sektormyndighetene har ansvaret for. En koordinator i vannområdene er tenkt å følge opp tiltaksfasen, dvs være nær knyttet til kommunenes oppgaver.

Deltakerne kommenterte og diskuterte ulike aspekter ved en koordinatorstilling;

- Det er viktig at brevet som sendes ut til kommunene beskriver klart nytten av stillingen for kommunene
- For Jæren vannområde som har flere typer stillinger, er det viktig at forskjellen i arbeidsoppgaver kommer tydelig frem
- Arbeidssted /arbeidsgiver må være avklart før en lyser ut stillingen

Flere kommenterte at det er behov for en 100% koordinatorstilling i Jæren vannområde.

Kirsti Dahl Jensen stilte spørsmål ved om ikke fylkeskommunen burde være arbeidsgiver. Forslag til alternativt vedtak, pkt 1, fra Kirsti Dahl Jensen (Randaberg kommune);

- 1. Jæren vannområdeutvalg anbefaler at det opprettes en koordinatorstilling for Jæren vannområde fra 2016. Arbeidssted er Rogaland Fylkeskommune.*

Forslaget fikk 1 stemme, og falt.

Vedtak, sak 3:

- 1. Jæren vannområdeutvalg er positiv til at det opprettes en koordinatorstilling for Jæren vannområde fra 2016, med arbeidssted i en kommune.*
  - 2. Jæren vannområdeutvalg anbefaler medlemskommunene til å opprette en 100% koordinatorstilling for Jæren vannområde fra 2016, med bakgrunn i at det for tiltaksperioden er avklart et stort behov for interkommunalt tiltakssamarbeid for renere vassdrag og fjorder.*
-

Sak 4 Pågående prosjekter i kommunene

Det er mye som skjer i kommunene knyttet til prosjekter og tiltak for å forbedre vannmiljøet. Hensikten med saken var å gi deltakerne en orientering om status for aktuelle vannmiljøprosjekt som pågår i kommunene (både enkelttiltak og fellesprosjekter);

Fra gruppene:

Monica Nesse (avløpssekretær) gav informasjon om arbeidet til Avløpsgruppa knyttet

til felles forskrift om tilsyn og kontroll av private renseanlegg. Det er kun noen få av kommunene som ikke har vedtatt forskriften enda. Disse kommunene skal ha saken til politisk behandling rett før eller etter sommeren. Forskrift skal etter planen gjøres gjeldende fra 2016. En arbeidsgruppe er igangsatt for å jobbe med forslag til felles tilsynsopplegg. Presentasjon er vedlagt.

Olav R. Husveg (Frivillige tiltak i landbruket) gav orientering om oppstart av Miljøavtaler i Tverråna, Håelva. I nedbørfeltet til Tverråna er det 70 grunneiere, hvorav 50 er aktive gårdbrukere. 25 møtte opp på første fellesmøte der det ble gitt informasjon om miljøavtaler. I etterkant arrangerte prosjektlederne 8 nabomøter, med ca 6-7 deltakere på hvert møte. Møtene har i stor grad vært positivt mottatt. Det antas at ca 50% av de aktive gårdbrukerne blir med på Miljøavtalene i år.

Elin Valand (Sekretariatet) gav status for prosjektene tilknyttet Håelva. Jæren vannområde har fått tildelt kr 335.000 fra Miljødirektoratet i 2015 til gjennomføring av ulike prosjekter tilknyttet Håelva. Utarbeidelse av mal/veiledning er avklart kan dekkes av vannregionmidlene, slik at de overvåking og kartlegging av Håelva får mer midler. Tverråna er prioritert for en grundigere kartlegging av arealene langs elva. Konkurranses grunnlag er sendt ut. Når det gjelder overvåking, er det vurdert behov for 10 målestasjoner for bunndyr. Konkurranses grunnlag sendes ut i juni.

Kommunene;

Stavanger kommune: Kristin Bringedal orienterte om status for opprydding av forurenset sjøbunn i Stavanger havneområde. Stavanger havneområde er et av 17 prioriterte områder i Norge for opprydding av forurenset sjøbunn. Det er ansatt en prosjektleder som driver arbeidet, som skjer i nært samarbeid med Miljødirektoratet. Staten dekker 75% av kostnadene, mens kommunen betaler 25%. Risikovurderinger er gjennomført. Resultatene viser at det er for høye nivåer av ulike miljøgifter og at spredningsrisikoen er stor. Resultatene viser også at det fortsatt skjer kildetilførsler fra land, og det er behov for kildekontroll på land og direkte oppryddinger enkelte steder. Neste steg vil være å utarbeide en tiltaksplan for de utvalgte områdene; Bangarvågen, Galeivågen og Jadarholm

Sandnes kommune: Arve Fløysvik orienterte om status for arbeidet med en Tiltaksplan for Stangelandsåna/Folkvordkanalen. Utfordringen med Stangelandsåna er at hvis det skjer utslipp langs kanalen, så er det ingen buffer på veien, og alt havner raskt nede i Vågen. Det er derfor stort politisk ønske om at forholdene ordnes opp i. Sandnes kommune fikk med seg bekkelaget på å få laget en tiltaksplan, og bekkelaget søkte om SMIL-midler til dette. Konsulent ble hyret inn for å utarbeide planen. Det er kun området preget av landbruk i øverste del av kanalen, som er med i tiltaksplanen, dvs kun ned til fv44. Fokuset er tiltak i landbruket. Tiltaksplanen skal gi svar på; risikoområdene, aktuelle miljøtiltak og gi prioriteringer av tiltak. Sandnes kommune planlegger nå en befaring med Ecofact for å diskutere resultatene som tiltaksplanen gir.

Time kommune: Erik Steen Larsen orienterte om Tiltaksplan Håelva i Time og Hå kommuner. De har gjennomført 4 møter, ett for hvert av delnedbørfeltene. Det har kommet inn mange nyttige innspill. Blant annet har det kommet frem at det er viktig å se på andre typer påvirkninger enn kun landbruk. Forslag til tiltaksplan skal sendes ut på høring. Oppmerksomheten som Håelva har fått i det siste har muliggjort statlige tilskudd, og det er svært positivt.

Time kommune orienterte også om skoleprosjektet for vannmiljøundervisning som er satt i gang, og som kommunen har fått tiltaksmidler til. I første omgang er det skolene i Hå, Time og Klepp som har fått tilbudet. Det kom dessverre kun 7 lærere på kurset i mai, men tilbakemeldingene har vært gode. Lærerne gav tilbakemelding om at de gjerne kunne tenke seg kurs rettet mot innsjøer, da dette oppfattes som lettere å undervise i. Det planlegges nå et ytterligere kurs til høsten.

På Frøyland ungdomsskole har nettopp 40 elever vært ute i Frøylandsbekken og gjort undersøkelser. Resultatene skal de presentere for kommunen om to uker.

Hå kommune: Olav Magne Tonstad orienterte om Avløpssanering i nedbørfeltet til Bjårvatnet. Kloakkeringen av Bjårvatnet har en ramme på ca 10 mill kroner. Status er at arbeidet er godt i gang og at det graves ca 40 meter til dagen. Kommunen har hele tiden en mann i grøfta for å følge opp arbeidet direkte. De som blir tilkoblet bidrar med dugnadsinnsats (Håmodellen) i form av håndmenn eller med traktor. Det er inngått et samarbeid med Lyse, IVAR og E-verket, der alle bidrar inn i prosjektet. Hå kommune har ellers mange mindre kloakkeringsprosjekter på gang.

Hovedplan for vann og avløp er samtidig under utarbeidelse. Alle sektorene har vært med og bidratt. Overvann og flom er med som tema. Planen skal være ferdig i løpet av året.

Gjesdal kommune: Gudrun Kristensen orienterte om at det er igangsatt driftsstans i to måneder ved Ålgård kraftverk. Direkte årsak til dette var habitatkartleggingen som UniMiljø gjennomførte i fjor i Figgjo, fra Ålgård ned til Gruda. Det ble observert død smolt nedstrøms utløpet til kraftverket. Rapporten foreslår at ristene ved inntakskanalen til kraftverket oppgraderes, for å begrense eller helt fjerne dødeligheten på nedvandrende smolt. I påvente av at kraftverket skal oppgraderes pga ny konsesjon, var billigste løsning å stenge kraftverket i to måneder mens smolten vandrer (mai-juni). Dette har en kostnad på ca. 20 000 kroner.

Klepp kommune: Olaf Gjedrem orienterte om kartleggingen som prosjektlederne i Frivillige tiltak i landbruket har gjennomført for Klepp kommune. En del av jordbruksområdene i Klepp er åpen åker, og når det regner mye, er det fare for at næringsrike sedimenter renner rett ut i grøftene og videre ut i vassdragene. Med erfaring fra bygging av jordvoller i Time og Randaberg kommuner, så kommunen behov for noe tilsvarende i Klepp. 20 gårdbrukere ble tatt ut for besøk og informasjon om mulighetene. Besøkene ble positivt mottatt. Etter en nedbørrik vinter og mye avrenning, var det veldig tydelig at det var behov for tiltak flere steder. Dette har på kort sikt resultert i at tre av gårdbrukerne allerede har søkt om støtte til bygging av

sedimentasjonsdammer. Kartlegging og direkte oppfølging bør vurderes flere steder.

Sola kommune: Rune Lian orienterte om kommunedelplan for Forus.

Kommunedelplanarbeidet er et samarbeid mellom Sola, Stavanger og Sandnes. Behov for god overvannshåndtering bør være et viktig tema i planen. Det ligger gode muligheter for å få til en blågrønn struktur ved å restaurere kanalene på Forus. Dette kan bidra til attraktive nærings- og boligområder, bedre overvannshåndtering, og bedre vannkvalitet. Forutsetningen for at en får til dette, er at det planlegges i overordnet plan.

Sak 5 Omfordeling av udisponerte midler i tiltakspakke 2012

Det ble i møtet delt ut ny informasjon i saken, som betydde endret beløp som er tilgjengelig for omdisponering.

Følgende informasjon ble gitt i eget vedlegg (kursiv):

I møte 10.12.2014 fordelte Jæren vannområde kr 91.500 fra tiltakspakke 2012. Dette ble tatt fra disposisjonsfondet og fellespott til skolene. Etter dette vedtaket var disposisjonsfondet oppbrukt og fellespott til skolene stod igjen med en sum på kr 66.278.

Denne informasjonen ble ved en forglemmelse ikke fremlagt på møtene i mars og i møteinnkallingen til møtet i dag.

Det ble i møtet i mars i år tildelt kr 80.000 til skoleprosjekt i Time kommune fra tiltakspakke 2012.

Som det fremgår av oppdaterte tall i tabell under, er det kun tilgjengelig kr. 71.831 i udisponerte midler fra tiltakspakke 2012. Det er altså en forskjell på kr 81.791 fra det som ble oppgitt i møteinnkallingen, og det betyr at ikke alle prosjektene kan få tildelt midler.

Udisponerte midler per mai 2015 (oppdatert 27.5.2015):

Tabell 1. Oversikt over ubrukte midler fra fellesprosjekter og enkelttiltak som utgår.

<i>Kommune</i>	<i>Type tiltak</i>	<i>Vedtatt beløp</i>	<i>Gjenstår beløp</i>
<i>Time kommune</i>	<i>Rensepark, gbnr 57/5, (Ina og Idar Grødem)</i>	<i>27 000</i>	<i>27 000</i>
<i>Time kommune</i>	<i>Rensepark, gbnr 61/1, (Karl Tunheim)</i>	<i>44 550</i>	<i>31 278</i>
<i>Alle</i>	<i>Felles pott skoler</i>	<i>150 000</i>	<i>0</i>
<i>Fylkesmannen /alle</i>	<i>Brosjyre - Veileder renseparker</i>	<i>20 000</i>	<i>3 844</i>
<i>Alle</i>	<i>Disposisjonsfond</i>	<i>86 728</i>	<i>0</i>
<i>Sola</i>	<i>Overvåking av bekker/kanaler</i>	<i>32 000</i>	<i>9 709</i>
<i>Sum</i>			<i>71 831</i>

Sekretariatet ber Jæren vannområdeutvalg å gjøre en vurdering av hvilke prosjekt som bør få midler fra gjenstående pott.

Sekretariatet vurderer at de tiltaksretta prosjektene bør prioriteres.

Tilleggsopplysninger gitt muntlig i møtet:

- Fylkeskommunen har mulighet til å bidra med statlige midler til studieturen som Frivillige tiltak i landbruket planlegger til Finland. Denne søknaden kan derfor strykes.
- Time kommune v/Erik Steen Larsen informerte om at skoleprosjektet deres er blitt billigere enn antatt. De fikk tildelt kr 80.000 til å gjennomføre kursopplegg og kjøpe inn utstyr. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra lærerne at det ikke er aktuelt for dem å låne utstyret som var planlagt kjøpt inn, så er kostnadene nå beregnet til ca kr. 40 000. Kr 40 000 kan derfor tilbakeføres, og omdisponeres til andre tiltak.

Ny vurdering:

Med bakgrunn i at søknad om støtte til studietur til Finland strykes, og at det er mulighet for å få tilbake kr. 40.000 fra skoleprosjektet til Time kommune, så gir det rom for å fordele midler til resterende prosjekter som opprinnelig foreslått.

Totalt beløp som kan omdisponeres: kr 111.831.

Søknadsbeløp (Gjesdal, Klepp og Hå): kr. 95.277.

Dette gir også mulighet til å fordele resterende sum til en fellespott for tetting av gjødselporter, som opprinnelig lå inn i forslaget.

Tabell 2: Vedtatt fordeling av udisponerte midler i tiltakspakke 2012.

Søker	Søknad	Søknadsbeløp (kr)	Fordeling (kr)
Gjesdal kommune	Tilskudd til gjenstøping av 4 gjødselporter	16.000	16.000
Klepp kommune	Sedimentasjonsdam på gbnr 21/6	6.907	6.907 (15% av totalkostnadene)
Klepp kommune	Sedimentasjonsdam på gbnr 19/15	13.958	13.958 (15% av totalkostnadene)
Klepp kommune	Sedimentasjonsdam på gbnr 20/10	23.412	23.412 (15% av totalkostnadene)
Hå kommune	Driftstilskudd, Elvebåt Håelva	35.000	35.000
Alle	Fellespott for tilskudd til gjenstøping av gjødselporter (4000 per port)		16.554
SUM			Kr. 111.831

Vedtak, sak 5:

1. *Jæren vannområdeutvalg trekker tilbake 40 000 fra Time kommune som opprinnelig er tilknyttet skoleprosjektet, etter avtale med Time kommune.*
  2. *Jæren vannområdeutvalg omfordeler udisponerte midler fra tiltakspakke 2012, kr. 111.831, til prosjektene beskrevet i tabell 2.*
  3. *Prosjektene må være ferdig gjennomført og anmodning om utbetaling sendt inn, innen 1. desember 2015.*
-

Sak 6 Årsrapport 2014 Jæren vannområde

Jæren vannområdeutvalg var fornøyd med utformingen og innholdet i årsrapporten.

Kommunene blir anbefalt av vannområdeutvalget til å legge årsrapporten frem for orientering til sine politikere.

Vedtak, sak 6:

Jæren vannområdeutvalg godkjenner årsrapport for Jæren vannområde 2014.

Sak 7 Møte – og aktivitetsplan våren 2015

Avklart møte- og aktivitetsplan 2015:

Dato, tid	Vert/sted	Møte	Tema / saker
August/september	Statens hus	Styringsgruppa for Frivillige tiltak i landbruket	Saker følger oppsatt plan.
Tirsdag 1. September, kl 10-13	Sola kommune	Arbeidsgruppa	Tiltakspakke 2015. Prosjekter til søknad om statlige midler 2016.
Onsdag 9. september kl 10-13	Gjesdal kommune	Jæren vannområdeutvalg	Tiltakspakke 2015. Prosjekter til søknad om statlige midler 2016.
15. september, heldags	Bryne	Konferanse om jordbruk og vann	Program under utarbeidelse
10. November, heldags	Stavanger?	Overvåkingsseminar for hele vannregionen	
25. November	Rogaland fylkeskommune?	Workshop for Arbeidsgruppa	Overvåking fra 2016 (mulighet for flere deltakere fra kommunene)

Kommentarer til møteplanen:

- Sola og Gjesdal kommuner gir tilbakemelding om datoene passer for dem. Hvis det ikke passer, kan det være mulig at kommunene bytter dato seg imellom, eller at noen av de andre kommunene blir forespurt om å være vert for møtet.
- Det er en dårlig dag med konferansen for jordbruk og vann, den 15. september. Dette er dagen etter valget, og vil ikke passe for mange politikere eller for mange i kommuneadministrasjonen.
- Arbeidsgruppa er positiv til en at sekretariatet arrangerer en workshop om overvåking.

Eventuelt

Elin Valand, sekretariatet

Dette er siste året med pilotvannområder. Miljødirektoratet planlegger derfor en eller annen form for evalueringsmøte/seminar for pilotvannområdene; Jæren, Morsa og Haldenvassdraget. Sannsynlig tidspunkt er på vinteren eller mot våren 2016.

Anne Grethe Cazon, Randaberg kommune

Det oppleves positivt at universitetsmiljøet nå har gjennomført undersøkelser i Hålandsvatnet, og informasjonen som kommer ut av undersøkelsen er interessant. Er det mulighet for å få flere masterstudenter til å gjennomføre sine oppgaver på Hålandsvatnet og andre innsjøer/vassdrag her i området?

Det ble kommentert fra flere av deltakerne at dette absolutt er interessant. Samarbeid mellom forvaltningen og forsknings/universitetsmiljøene bør videreutvikles. Flere fellesprosjekter der forvaltning og universitetsmiljø er involvert bør igangsettes. En forutsetning for å få tiltrukket seg masterstudenter vil trolig være å lage gode oppgavebeskrivelser som skaper interesse. Kontaktpersoner i forskningsmiljøene som kommunene allerede har, bør nyttes for videre dialog om dette.